

**LIETUVOS BURIUOTOJŲ
SĄJUNGA**

**LITHUANIAN YACHTING
UNION**

Juridinio asmens kodas: 191691646, adresas: A. Goštauto g. 40A, LT-03163, Vilnius

Tel. Nr.: 8699 52401, el. paštas: info@lbs.lt, www.lbs.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188639874

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-02-15 Nr.14

Kopija

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO KODEKSO 16, 18, 19, 26, 41 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 16-1, 16-2 IR 24-1 STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP-18-2043(2) (18-13756(2) IR 2019-02-14 DIENĄ ĮVYKUSIO LIETUVOS BURIUOTOJŲ SĄJUNGOS IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJOS ATSTOVŲ SUSITIKIMO

2019 m. vasario 12 d. vykusio Tarpinstitucinio pasitarimo metu, kuriame dalyvavo ir Lietuvos buriuotojų sąjungos (toliau – LBS) atstovai, kurie išsakė nesutikimą su naujo reglamentavimo nuostatomis Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 16, 18, 19, 26, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo ir kodekso papildymo 16-1, 16-2 ir 24-1 straipsniais įstatymo projektui (TAP-18-2043(2) (18-13756(2)“ (toliau – projektas), Lietuvos Respublikos Vyriausybės kancleris projekto rengėjo Susisiekimo ministerijos atstovams ir Lietuvos buriuotojų sąjungos atstovams pavedė susitikti ir aptarti darbine tvarka projekto nuostatas dėl kurių prieštarauja LBS.

2019 m. vasario 14 d. vykusio pasitarimo metu LBS atstovai išsakė savo poziciją, grėsmes, kurias įžvelgia naujajame projekte ir į kurias nebuvo atsižvelgta teikiant pastabas TAIS.

LBS, atsižvelgdama į vykusią diskusiją ir į tai, kad nėra pradėtas ar apgalvotas projekto nuostatų įgyvendinamųjų teisės aktų rengimas, t. y., neturint aiškos vizijos, kaip vyks visi šie procesai, teikia ir reiškia pagrįstą abejonę ir susirūpinimą, kad dabartinis projektas yra itin paviršutiniškas, neapgalvotas, o nuostatų įgyvendinimas neįvertintas tiek procesiniu lygmeniu, tiek valstybės kaštais.

LBS susitikimo metu apsikeitė nuomonėmis su projekto rengėjais ir pakartotinai pabrėžia bei atkreipia dėmesį į tai, kad projekto rengėjai nėra įvertinę visų grėsmių, kurios neabejotinai turės neigiamas pasekmes įsigaliojus projektui:

1. Dėl korupcinių nuostatų projekte

1.1. Visų pirma norime atkreipti dėmesį į tai, kad LBS, kartu bendradarbiaudama su Specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) 2016-2018 metais, 11 teisės aktų paketu reglamentavo ES ir pasaulio mastu tarptautinių teisės aktų reikalavimus atitinkančią nuoseklią mokymo teikėjų atestavimo sistemą, mokymų proceso sistemą, egzaminavimo proceso sistemą ir dokumentų išdavimo sistemą. Visos sistemos veikia atskirai, nėra susiję viena su kita, eliminuotos bet kokių korupcinių veiksmų apraiškos siekiant įtakoti procesų metu priimamus sprendimus. Be to, LBS sukurti ir yra praktikoje

veikiantys visų šių procesų priežiūros ir kontrolės mechanizmai. Ši sistema tenkina visus jos dalyvius, negauta nusiskundimų dėl sistemos efektyvumo, naudingumo ar reikalingumo.

1.2. Teikiamame projekte visos funkcijos – mokymas, egzaminavimas ir dokumentų išdavimas nustatytas tam pačiam asmeniui - mokymo teikėjui. Tokios nuostatos yra prieštaraujančios LR korupcijos prevencijos įstatymo nuostatoms, nes projekte visų etapų valdytojas yra mokymo teikėjas, kuris, neabejotinai bus suinteresuotas, kad asmuo, atėjęs į jo mokymo įstaigą, išlaikytų egzaminą ir gautų pažymėjimą. Tai reiškia, kad mokymo teikėjas turi tiesioginį finansinį interesą praleisti visus mokinius, kad jie išlaikytų egzaminą, o kokybės ir siekto tikslo nebus pasiekta. LBS nuomone ir STT nuomone, kurią STT teikė LBS rengiant teisės aktus, visi procesai turi būti atskirti, kaip yra dabar nustatyta LBS teisės aktuose, reglamentuojančiuose mokymą, egzaminavimą ir kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų išdavimą. Negali tas pats asmuo mokyti, egzaminuoti ir išduoti dokumentus. Valstybės atstovų dalyvavimas egzaminavimo procese neužtikrins nešališkumo, kadangi valstybės deleguoti asmenys nėra burinių laivų srities ekspertai tiek techninių konstrukcijų, tiek valdymo, tiek kitose srityse.

1.3. Projekte nenustatytas priežiūros mechanizmas visų trijų procesų, tad nėra aišku ar yra numatoma tikrinti visų procesų kokybę.

2. Rengėjas neįvertino asmenų, vykdysiančių egzaminavimą, kvalifikacijos kokybės

2.1. Anot rengėjų, planuojama naikinamų pareigybių darbuotojus – inspektorius – perkelti į naujas pareigybės, kurių tikslas: dalyvauti egzaminuojant kandidatus įgyti burinių laivų laivavedžių kvalifikaciją. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad egzaminuoti ir dalyvauti šiame procese privalo tik aukštą kvalifikaciją buriavimo srityje turintys asmenys, kurie išmano ne motorinio laivo, tanklaivio ar kito motorinio laivo konstrukciją ir savybes, o visiškai kito pobūdžio ir techninių parametų laivus, kurie yra buriniai ir nėra tapatūs aukščiau minėtiems.

2.2. Tai, kad tokių asmenų, turinčių aukščiausios kvalifikacijos – vandenynų burinės jachtos laivavedžio kvalifikaciją - šiandienai neturi, rengėjai pripažino ir teigia maną, kad jų turimi specialistai galėtų susitvarkyti su šiomis funkcijomis. Lieka neaišku, kaip tai bus įgyvendinta, nes asmenys yra akivaizdžiai netinkamos kvalifikacijos ir neturi žinių apie burinių laivų konstrukciją, burinių laivų valdymą, nes jie varomi ne motoru. Atsižvelgiant į tai akivaizdu, kad kokybės toks egzaminavimas neturės ir jos neužtikrins.

2.3. Tam, kad LTSA naujieji egzaminuotojai įgytų reikiamą kvalifikaciją, reikalingas ne mažiau kaip 6 metų praktinio plaukiojimo ir egzaminų išlaikymo įdirbis.

2.4. Projekte nėra numatyta kad kvalifikuoti egzaminuotojai, kuriuos turi LBS dalyvaus egzamine, tad egzamino procesas iš esmės bus ydingas ir nekokybiškas.

2.5. Asmenys, kurie baigia mokymus ir išlaiko egzaminus, išplaukia patys ir plukdo kitus asmenis į atvirą jūrą, vandenynus, todėl turi būti užtikrinamas aukščiausias kokybės lygis, saugumas ir sauga, nes burinių jachtų laivavedžiai yra asmenys, valdantys padidinto pavojaus šaltinius (transporto priemones). Turi būti reikalaujamas ir užtikrinamas itin aukštos kokybės ir kompetencijos turinčių žinių asmenų ruošimas, nes burinės jachtos laivavedys atsako už įgulą, jos narių saugumą, už laivą kaip įrenginį, jo saugą.

3. Rengėjas neįvertino projekto nuostatų įgyvendinimo ekonominio naudingumo ir kaštų.

3.1. Nepaisant to, kad projekto aiškinamajame rašte nurodyta, jog valstybės lėšų reikės tik registro steigimui, pagrįstai manome, kad realūs kaštai bus ir steigiant naujas pareigybės, kurių nuolatiniam išlaikymui reikės ne mažiau kaip 15-20 kartų daugiau negu yra galima iš to gauti nauda ir negu šiuo metu tam skiria lėšų LBS. LBS iš projekto rengėjo siekiamų perimti reguliavimą veiklų šiuo metu per metus gauna pajamų tik iki 15 000 Eur, iš kurių yra mokamas atlygis visuose procesuose dalyvaujantiems asmenims, kvalifikacijos dokumentų gamyba ir kitos išlaidos (patalpų, jachtų nuoma praktiniam egzaminui), vykimas į egzamino vietą ir pan.). Pateikus klausimus dėl numatomo aparato išlaikymo kaštų rengėjai nepateikė jokios informacijos, kas galimai reiškia, jog ekonominis projekto vertinimas nėra atliktas išsamiai, o atitinkama LRV pateikto projekto aiškinamojo rašto dalis dėl finansų poreikio – galimai netiksli.

3.2. Rengėjas, be einamųjų kaštų neįvertino, kad egzaminai, tiek teoriniai, tiek ir praktiniai, kuriuose numatoma, kad dalyvaus ne mažiau kaip 2 Lietuvos transporto saugos administracijos (toliau –LTSA) atstovai, vyksta ne darbo metu/ ne darbo valandomis, o po darbo valandų, savaitgaliais. Praktiniai plaukimo egzaminai užtrunka iki 24 valandų (laikant atviros jūros/vandenynų burinės jachtos vado kvalifikacijos praktinį egzaminą), tad rengėjai nenumatė ir neįvertino papildomų kaštų dėl 2 asmenų apmokėjimo už viršvalandinį darbą ir darbą savaitgaliais ir švenčių metu.

3.3. Pažymėtina, kad per metus yra egzaminuojama tik apie 200 burinio laivo kvalifikaciją siekiančių įgyti asmenų, tad ir finansiškai valstybei tai kainuos nepagrįstai daug, lyginant su suteiktų paslaugų kiekiu.

3.4. LBS iš projekto rengėjo siekiamų perimti reguliavimą veiklų šiuo metu per metus gauna pajamų iki 15 000 Eur, iš kurių yra mokamas atlygis visuose procesuose dalyvaujantiems asmenims, kvalifikacijos dokumentų gamyba ir kitos išlaidos (patalpų, jachtų nuoma praktiniam egzaminui), vykimas į egzaminą vietą ir pan.

3.5. LBS atžvilgiu taikomi kitų valstybės įstaigų ir organizacijų reikalavimai dėl strateginio planavimo, ūkinės veiklos metinių planų, iš valstybės gaunamo finansavimo panaudojimo, vykdomos veiklos, kurie atitinka LR viešo administravimo įstatymo įgaliojimus valstybei kontroliuoti, prižiūrėti vykdomas viešojo administravimo funkcijas bei ginant viešą interesą visuomenėje. **Jei visgi manoma, kad tai nėra pakankama, LBS mano ir siūlo, kad rengėjų ar jų įgaliotų atstovų institucijų dalyvavimas priežiūros kontrolės komisijose užtikrintų siekiamą turėti valstybės kontrolės galią ir dėl to nėra poreikio keisti esamą reglamentavimą.**

3.6. LBS, atsižvelgdama į vykusią diskusiją, aukščiau nurodytus faktus, taip pat į tai, kad nėra pradėtas ar apgalvotas projekto nuostatų įgyvendinamųjų teisės aktų rengimas, t. y. , neturint aiškos vizijos, kaip vyks visi šie procesai, teikia pagrįstą pasiūlymą pritarti LBS siūlymui valstybės institucijoms prisidėti dalyvaujant priežiūros ir kontrolės komitetų veikloje, tokiu būdu iš tiesų pasiekiant siekto rezultato – dalyvauti vykdant viešojo administravimo funkcijas ir taip stiprinant kontrolės mechanizmą, o ne perimant funkcijas.

LBS, kaip ilgametę patirtį šioje srityje turinti organizacija, reiškia buriuotojų visuomenės nepasitenkinimą ir susirūpinimą, kad dabartinis projektas yra itin paviršutiniškas ir neapgalvotas, o nuostatų įgyvendinimas neįvertintas tiek procesiniu lygmeniu, tiek valstybės kaštais. Kaip buvo paminėta- per metus yra egzaminuojama tik apie 200 burinio laivo kvalifikaciją siekiančių įgyti asmenų, todėl finansiškai valstybei tai kainuos nepagrįstai daug, o tokios visų procesų kokybės siūlomas naujas reglamentavimas neužtikrins nei procesų lygmeniu, o juo labiau - kompetencijų ir kvalifikacijos lygmeniu.

LBS vykdomi mokymo teikėjų atestavimo, mokymo priežiūros, egzaminavimo, kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų išdavimo procesai vyksta atskirai vienas nuo kito; vyksta sklandžiai ir kokybiškai, nėra gauta skundų dėl to, todėl siūloma šį procesą ir toliau palikti vykdyti LBS, atitinkamai reglamentuojant projekto nuostatas.

Šiuo metu valstybei šis procesas yra naudingiausias kaštų ir kokybės santykiu, kadangi valstybė nepatiria jokių kaštų, o LBS užtikrina aukščiausio lygio kokybę ir sistemos visų procesų veikimą, kuriuo, kaip gerą patirtimi, dalinasi su kitomis ES šalimis.

PRIDEDAMA. 2019-02-12 LBS tarybos posėdžio protokolo 9 klausimo išrašas.

Generalinis sekretorius

Arvydas Usnys

Rengėja- Kristina Ramonienė, info@lbs.lt

**2019-02-12 DIENĄ ĮVYKUSIO LIETUVOS BURIUOTOJŲ SĄJUNGOS
TARYBOS SUSIRINKIMO PROTOKOLO
IŠRAŠAS**

9. Dėl Vidaus vandenų transporto kodekso pakeitimo ir papildymo

Svarstyta: 2019 m. vasario 12 d. 10.00 val. Vyriausybės kanceliarijoje vyko tarpinstitucinis pasitarimas, kuriame buvo svarstomas ir LBS aktualus klausimas, „Dėl Vidaus vandenų transporto kodekso 16, 18, 19, 26, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 16-1, 16-2 ir 24-1 straipsniais įstatymo projekto (TAP-18-2043(2) (18-13756(2)“). Šiame pasitarime dalyvavo Kristina Ramonienė, Artūras Dovydenas ir Arvydas Usnys. Tarybos nariai buvo supažindinti su pasitarimo rezultatais ir planuojamais minėto kodekso pakeitimais.

Nuspręsta:

1. Siūlyti Įstatymų leidėjui nepritarti siūlomam LR Vidaus vandenų transporto kodekso 16, 18, 19, 26, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo ir kodekso papildymo 161, 162 ir 241 straipsniais įstatymo projektui, kuriuo siekiama iš Lietuvos buriuotojų sąjungos atimti teisę akredituoti buriuotojus rengiančias mokymo įstaigas, išduoti burinių jachtų laivavedžių kvalifikacijos dokumentus ir vykdyti burinių jachtų technines apžiūras.

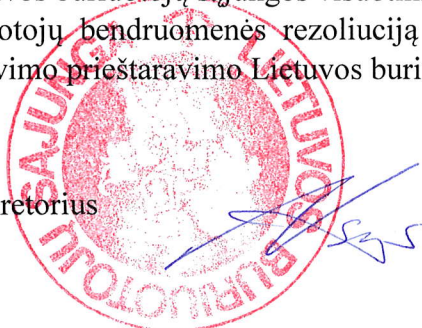
2. Atkreipti Įstatymų leidėjo dėmesį į tai, kad visus Lietuvos buriuotojus vienijančios ir demokratiškai išrinktos Lietuvos buriuotojų sąjungos tarybos, atstovaujančios visų Lietuvos buriuotojų interesus, nuomone, šis įstatymo projektas yra neapgalvotas ir chaotiškas blanketinių teisės normų rinkinys; įstatymo projekto rengėjai neturi jokios aiškos vizijos dėl teisinio reguliavimo turinio, bei siekia sugriauti efektyviai veikiančią ir su visomis atsakingomis valstybės institucijomis 2018 m. sudertą buriuotojo kvalifikacijos suteikimo sistemą.

3. Atkreipti Įstatymų leidėjo dėmesį į tai, kad šiuo metu mokymo įstaigas akredituoja Lietuvos buriuotojų sąjunga pagal nustatytą skaidrią tvarką, kuri 2018 m. buvo suderinta su visomis kontroliuojančiomis institucijomis. Galiojanti akreditavimo tvarka taip pat įgyvendina visas STT pateiktas rekomendacijas dėl korupcijos prevencijos. Galiojanti akreditavimo tvarką pilnai užtikrina laisvą mokymo įstaigų konkurenciją, kurios įstatymo pakeitimo projektu teigia siekiantis jo rengėjas. Jokių nusiskundimų iš norinčių akredituotis mokymo įstaigų tvarkos nėra gauta.

4. Atkreipti Įstatymų leidėjo dėmesį į tai, kad nuo 2018 m. rugpjūčio mėnesio išduodami naujos formos burinių jachtų laivavedžių kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai, kurie yra kokybiški ir atitinka reikiamą saugumo lygį. Iki dabar apie 400 burinių jachtų laivavedžių kvalifikacijos dokumentus turinčių asmenų juos pasikeitė. Tikimasi, kad likusieji juos pasikeis 2019 metais. Pagal esančią patirtį prognozuojama, kad per kalendorinius metus bus išduodama nuo 100 iki 200 burinių jachtų laivavedžių kvalifikacijos dokumentų. Dėl to kurti naują akreditavimo sistemą yra neprasminga. Be to, nauja tvarka sukurs ir painiavą, nes galiojant 2018 - 2019 m. išduotiems dokumentams, atsiras nauji, kurie skirsis, o žmonės naudojantys dokumentus užsienyje (pvz. nuomojantis jachtas) nuolat patirs nepatogumų, nes turės įrodinėti, kad skirtingi dokumentai suteikia tą pačią kvalifikaciją.

5. Siūlyti Lietuvos buriuotojų sąjungos visuotiniame susirinkime 2018 m. kovo mėn. patvirtinti Lietuvos buriuotojų bendruomenės rezoliuciją dėl šio įstatymo projektu siekiamo sukurti teisinio reguliavimo prieštaravimo Lietuvos buriuotojų interesams.

Generalinis sekretorius

Arvydas Usnys